

mænd også kommer til at omfatte andre rettighedshavere i form af udøvende kunstnere, lyd- og billedproducenter, fremstillere af fotografiske billeder samt fremstillere af kataloger, databaser m.v. jf. henvisningsbestemmelserne i lovforslagets nr. 33, 36, 38, 42 og 43.

Til stk. 1

Aftalelicens efter § 50 indebærer, at radiofonier, der har indgået aftale med en af kulturministeren godkendt organisation, som omfatter én væsentlig del af ophavsfolk til en bestemt art af værker eller andre frembringelser m.v., der anvendes i Danmark, efter loven får en ret til at udnytte andre værker af samme art, selv om ophavsmændene til disse værker ikke repræsenteres af organisationen.

Det er op til aftaleparterne at bestemme, om aftalen skal indgås af en fællesorganisation bestående af forskellige typer af rettighedshavere eller af de enkelte faglige organisationer m.v.

Aftaler med aftalelicensudløsende virkning indgået i henhold til § 30 a skal respektere eventuelle dispositionsbegrænsende aftaler, som radiofonierne måtte have truffet med rettighedshavere. Det kan fx dreje sig om aftaler og overenskomster om at medvirke i en tv-film eller et tv-teaterstykke, hvori der er taget højde for eventuelle fremtidige genudsendelser m.v.

Anvendelsesområdet for den foreslåede aftalelicensbestemmelse er nærmere afgrænset til genudnyttelse i form af genudsendelse og tilrådighedsstillelse on demand, fx via internettet. Bestemmelsen omfatter alle offentliggjorte værker, inkl. sceneværker og filmværker. Kulturministeriet finder ikke, at filmværker og sceneværker – i lighed med aftalelicensen i lovens § 30 – bør være undtaget. En del af de produktioner, som tidligere er blevet produceret og udsendt af Danmarks Radio og TV 2, må betegnes som scene- eller filmværker, og disse produktioner bør efter ministeriets opfattelse være omfattede af den foreslåede aftalelicens.

Det er en betingelse, at arkivproduktionerne har været udsendt i radio eller fjernsyn. Det betyder, at bestemmelsen ikke gælder for værker m.v., der indgår i egenproduktioner, som aldrig har været udsendt.

Ved »egne produktioner« forstår ikke kun produktioner, som er foretaget af radiofonierne selv, men også produktioner, som er bestilt af radiofonierne m.h.p. udsendelse i radio eller fjernsyn. Det er i den forbindelse afgørende, at produktionerne helt eller delvist er finansieret af radiofonierne. Da der skal være tale om egne produktioner, omfattes spillefilm

og lign., som indgår i biografernes almindelige repertoire, imidlertid ikke af den foreslåede aftalelicens.

Bestemmelsen i § 30 a, stk. 1, 2. pkt., indebærer, at aftalelicensen også omfatter eksemplar fremstilling, der er nødvendig for, at arkivproduktionerne kan stilles til rådighed on demand, fx via internettet. Bestemmelsen finder ikke anvendelse i det omfang, § 31 om efemere optagelser af radio- og fjernsynsudsendelser hjemler en eksemplar fremstilling.

Forslaget omfatter udelukkende de egenproduktioner, som har været udsendt af radiofonierne før den 1. januar 1998, jf. § 30 a, stk. 1, 3. pkt. I december 1996 blev der vedtaget to nye traktater inden for WIPO med særlig relevans for udnyttelsen af værker, udøvende kunstners præstationer samt lydoptagelser i den digitale tidsalder, nemlig WCT og WPPT. Med traktaterne blev det på internationalt plan slået fast, at der skal gælde en eneret til, at værker m.v. stilles til rådighed, fx via hjemmesider på internettet, på en sådan måde, at almenheden får adgang til dem på et individuelt valgt sted og tidspunkt (on demand). I hvert fald fra dette tidspunkt har det dermed været muligt for samtlige brugere, herunder radiofonier, at tage højde for disse rettigheder ved indgåelse af aftaler om brugen af værker m.v. Da der ofte kan gå et års tid, fra en aftale er indgået, til udsendelsen finder sted, finder ministeriet, at skæringsdatoen bør ligge et år efter traktaternes vedtagelse. Kulturministeriet finder på den baggrund, at aftalelicensen i § 30 a kun bør omfatte værker, der indgår i radiofoniernes egenproduktioner, som har været udsendt før den 1. januar 1998.

Kulturministeriet finder, at det vil være hensigtsmæssigt, at der på dette område bliver åbnet mulighed for, at parterne kan kræve mægling i overensstemmelse med ophavsretslovens § 52. Mæglingsinstituttet er en smidig mekanisme til løsning af tvister, som parterne kan benytte sig af, hvis det viser sig, at forhandlingerne ikke fører til noget resultat. Muligheden for mægling øger således chancen for aftaleindgåelse. Det foreslås derfor under nr. 31, at forligsmanden vil kunne inddrages, hvis parterne ikke kan enes om en aftale.

Til stk. 2

Bestemmelsen i stk. 2 har til formål at give den enkelte ophavsmand mulighed for at nedlægge forbud mod, at hans eller hendes værk genudsendes eller stilles til rådighed on demand af de i stk. 1 angivne radiofonier. En lignende forbudsbestemmelse findes i den gældende lovs § 30, stk. 2.

Forbudet skal nedlægges over for radio- og fjernsynsforetagendet. I aftalen mellem radio- og fjernsynsforetagendet og den aftalesluttende organisation